

Matmerking

Mengdeangivelse av ingredienser

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Dokumentet er utarbeidet av EU-kommisjonen og medlemsstatene i fellesskap. Kunngjøringen er ikke rettslig bindende, men skal fungere som et hjelpemiddel til tolkning av ulike bestemmelser i regelverket om matinformasjon¹.

Generelle retningslinjer for gjennomføring av prinsippet om mengdeangivelse av ingredienser.

Artikkel 22 i og vedlegg VIII til forordning (EU) nr. 1169/2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.

Publisert april 2018

¹ Her finner du mer på EUs hjemmesider:

http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.393.01.0005.01.ENG&toc=OJ:C:2017:393:TOC

I det følgende dokumentet finner du henvisning til mange ulike EU-rettsakter. For å gjøre det noe mer brukervennlig har vi her laget en liste over rettsaktene, henvist til de norske forskriftene som implementerer rettsaktene og gitt lenke til Lovdata.

EU-rettsakt	Rettsakten er implementert som
Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne	Forskrift om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften) https://lovdata.no/forskrift/2014-11-28-1497
Europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/4/EF av 22. februar 1999 om kaffe- og sikoriekstrakter	Forskrift om kaffe- og sikoriekstrakter https://lovdata.no/forskrift/2000-08-31-887
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/36/EF av 23. juni 2000 om kakao- og sjokoladeprodukter beregnet på konsum	Forskrift om kakao- og sjokoladeprodukter https://lovdata.no/forskrift/2003-07-03-939
Rådsdirektiv 2001/112/EF av 20. desember 2001 om fruktjuice og enkelte lignende produkter beregnet på konsum	Forskrift om fruktjuice og lignende produkter (juiceforskriften) https://lovdata.no/forskrift/2003-07-03-939
Rådsdirektiv 2001/113/EF av 20. desember 2001 om syltetøy, fruktgelé, marmelade og kastanjeuré beregnet på konsum	Forskrift om syltetøy og lignende produkter https://lovdata.no/forskrift/2003-07-03-939
Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 av 16. desember 2008 om tilsetningsstoffer i næringsmidler	Forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler https://lovdata.no/forskrift/2011-06-06-668
Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 av 16. desember 2008 om aromaer og visse næringsmiddelingsredienser med aromagivende egenskaper til bruk i og på næringsmidler	Forskrift om aroma og næringsmiddelingsredienser med aromagivende egenskaper til anvendelse i og på næringsmidler (aromaforskriften) https://lovdata.no/forskrift/2011-06-06-669
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF av 10. juni 2002 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosttilskudd	Forskrift om kosttilskudd https://lovdata.no/forskrift/2004-05-20-755

Hvordan kan regelverket etterleves?

Alle som importerer, produserer og selger mat har ansvar for å sette seg inn i og følge regelverket. Det er opp til virksomhetene å finne gode og praktiske løsninger som er i samsvar med regelverket. Virksomheten er ansvarlig for at personalet kjenner til regelverket.

Gode rutiner er avgjørende i alle trinn i virksomheten for å oppnå trygg mat til kundene. Virksomhetene har et selvstendig ansvar for å følge regelverket. Mattilsynets oppgave er å påse at regelverket etterleves.

Kommisjonskunngjøring om anvendelse av prinsippet om mengdeangivelse av ingredienser (QUID)

(2017/C 393/05)

INNHOLDSFORTEGNELSE

	<i>Side</i>
1. Innledning	5
2. Krav om mengdeangivelse av ingredienser	5
3. Unntak fra kravet om mengdeangivelse av ingredienser	7
4. Måten mengder av ingredienser skal uttrykkes på	10
5. Mengdeangivelsens plassering i merkingen	12

Formålet med kommisjonskunngjøringen er å gi retningslinjer for virksomheter og nasjonale myndigheter om anvendelsen av prinsippet om mengdeangivelse av ingredienser (QUID) innenfor rammen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 ⁽¹⁾ om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne (heretter kalt «forordningen»). Kunngjøringen erstatter og utfyller retningslinjene om mengdeangivelse av ingredienser vedtatt i henhold til artikkel 7 i rådsdirektiv 79/112/EØF ⁽²⁾.

Kunngjøringen gjenspeiler samtalene Kommisjonens generaldirektorat for helse og matsikkerhet (DG SANTE) har hatt med eksperter fra medlemsstatene innenfor rammen av arbeidsgruppen om forordning (EU) nr. 1169/2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.

Denne kunngjøringen har ingen konsekvenser for fortolkninger som måtte være gitt av Den europeiske unions domstol.

1. Innledning

1. Forordning (EU) nr. 1169/2011 (forordningen) krever angivelse av mengden av visse ingredienser eller kategorier av ingredienser brukt ved framstilling eller tilberedning av ferdigpakke­de næringsmidler (artikkel 9 nr. 1 bokstav d) og artikkel 22 i forordningen).
2. Kravet om mengdeangivelse av ingredienser får ikke anvendelse på næringsmidler som består av én ingrediens, siden mengden av denne ene ingrediensen alltid vil tilsvare 100 %.
3. Det finnes andre særlige tilfeller der det ikke kreves mengdeangivelse av ingredienser for ferdigpakke­de næringsmidler (vedlegg VIII til forordningen). Det er dessuten ikke nødvendig med mengdeangivelse av ingredienser på «ikke-ferdigpakke­de næringsmidler» (næringsmidler som frambyes uten å være ferdigpakket, eller som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg), med mindre medlemsstatene har vedtatt nasjonale regler som krever mengdeangivelse av ingredienser for slike næringsmidler (artikkel 44 i forordningen).
4. Endelig får kravet om mengdeangivelse av ingredienser per definisjon ikke anvendelse på bestanddeler som forekommer naturlig i næringsmiddelet og ikke er tilsatt som ingredienser, f.eks. koffein (i kaffe) og vitaminer og mineraler (i fruktjuice).

2. Krav om mengdeangivelse av ingredienser

5. Artikkel 22 nr. 1 i forordningen fastslår: «Mengden av en ingrediens eller kategori av ingredienser som brukes i produksjonen eller tilberedningen av et næringsmiddel, skal angis dersom den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser
 - a) inngår i næringsmiddelbetegnelsen eller vanligvis forbindes med den betegnelsen av forbrukeren,
 - b) framheves i merkingen ved hjelp av ord, bilder eller en grafisk framstilling, eller
 - c) er av vesentlig betydning for å kjennetegne et næringsmiddel og skille det fra andre produkter det vil kunne forveksles med på grunn av sin betegnelse eller sitt utseende.»
6. Ifølge artikkel 22 nr. 1 bokstav a) skal det være mengdeangivelse dersom ingrediensen inngår i næringsmiddelbetegnelsen, som i «pizza med skinke og sjampinjonger», «yoghurt med jordbær», «laksemousse» og «sjokoladeiskrem». I disse tilfellene skal det angis mengder for de understrekede ingrediensene.

⁽¹⁾ OJ L 304, 22.11.2011, s. 18.

⁽²⁾ OJ L 33, 8.2.1979, s. 1.

7. Artikkel 22 nr. 1 bokstav a) i forordningen krever også mengdeangivelse dersom ingredienskategori inngår i næringsmiddelbetegnelsen, som i grønnsaksspirog, fiskepinner, nøttebrød og fruktpai. I disse tilfellene skal mengdeangivelsen vise til det samlede innholdet av fisk, nøtter eller frukt i næringsmiddelet.
8. Når ingrediensene er sammensatte ingredienser ⁽¹⁾, gjelder følgende:
- a. Når en sammensatt ingrediens inngår i næringsmiddelbetegnelsen (som i kjeks med kremfyll), skal mengden av den sammensatte ingrediensen (her kremfyllet) angis.
- b. Når en ingrediens i den sammensatte ingrediensen inngår i næringsmiddelbetegnelsen (f.eks. kjeks med kremfyll med egg), skal mengden av denne ingrediensen (egg) angis i tillegg til mengden av den sammensatte ingrediensen.
9. Artikkel 22 nr. 1 bokstav a) i forordningen krever også mengdeangivelse i tilfeller der forbrukeren vanligvis forbinder en ingrediens eller en kategori av ingredienser med næringsmiddelbetegnelsen. Dette vil mest sannsynlig være tilfellet ved næringsmidler som beskrives med en vanlig betegnelse ⁽²⁾ uten beskrivende tilleggsbetegnelse ⁽³⁾. I tilfeller der et næringsmiddel bare er indentifisert med en vanlig betegnelse, kan det, for å gjøre det lettere å avgjøre hvilke ingredienser som sannsynligvis forbindes med næringsmiddelet, overveies å gi næringsmiddelet en beskrivende betegnelse. Mengdeangivelsen vil da vise til hovedingrediensene eller ingrediensene som har en viss verdi, siden det er disse forbrukerne vanligvis forbinder med næringsmiddelbetegnelsen.

Eksempler:

Vanlig betegnelse	Eksempel på beskrivende betegnelse	Mengdeangivelse
«Lancashire hot pot»	Fårekjøtt og poteter med løk, gulrøtter og saus	Fårekjøtt
«Chili con carne»	Kvernet storfekjøtt med kidneybønner, tomater, paprika, løk og chili	Kvernet storfekjøtt
«Forloren skilpadde»	Kalvekjøtt, kjøttboller og fiskeboller med løk, gulrøtter og sherrysaus	Kalvekjøtt
«Boudoir»	Småkake med egg	Egg
«Brandade»	Rett basert på poteter og torsk	Torsk
«Cassoulet»	Rett basert på hvite bønner, pølser og kjøttstykker	Kjøtt
«Königinpastete»	Kalveragu med asparges og champignoner i butterdeig	Kalvekjøtt
«Königsberger Klopse»	Kjøttboller i hvit kaperssaus	Kjøtt
«Gulaschsuppe»	Suppe med storfekjøtt, løk og paprika	Storfekjøtt
«Hutspot»	Rett i hovedsak basert på gulrøtter og løk	Gulrøtter og løk
«Kåldolmar»	Brettede kålblader fylt med kjøttdeig og ris	Kjøtt
«Kroppkakor»	Boller av poteter og hvetemel fylt med stekt og røkt kvernet svinekjøtt	Svinekjøtt
«Janssonin kiusaus» eller	Rett av poteter og ansjos	Ansjos
«Janssons frestelse»		

Denne bestemmelsen skal imidlertid ikke fortolkes slik at alle betegnelser et næringsmiddel selges under, i siste instans er knyttet til en bestemt ingrediens, med det resultat at mengden av denne ingrediensen må angis. Det må foretas en vurdering i hvert enkelt tilfelle. For eksempel er det ikke nødvendig å angi mengden epler brukt i tilberedningen av epleraser. Bestemmelsen innebærer heller ikke automatisk noen plikt til å angi mengden kjøtt i produkter som tørrsaltet skinke.

⁽¹⁾ Ifølge artikkel 2 nr. 2 bokstav h) i forordningen er en «sammensatt ingrediens» en ingrediens som selv består av mer enn én ingrediens.

⁽²⁾ Beskrivende betegnelse som definert i artikkel 2 nr. 2 bokstav o) i forordning (EU) nr. 1169/2011.

⁽³⁾ Beskrivende betegnelse som definert i artikkel 2 nr. 2 bokstav p) i forordning (EU) nr. 1169/2011.

10. Artikkel 22 nr. 1 bokstav b) i forordningen fastslår: «Mengden av en ingrediens eller kategori av ingredienser som brukes i produksjonen eller tilberedningen av et næringsmiddel, skal angis dersom den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser [...] b) framheves i merkingen ved hjelp av ord, bilder eller en grafisk framstilling [...]».

11. Ifølge artikkel 22 nr. 1 bokstav b) i forordningen gjelder kravet om mengdeangivelse av ingredienser:

i) dersom en bestemt ingrediens eller kategori av ingredienser framheves på et annet sted på etiketten enn i næringsmiddelbetegnelsen, f.eks. gjennom opplysninger som

— «med kylling»,

— «med smør» eller

— «med fløte»,

eller dersom en bestemt ingrediens eller kategori av ingredienser framheves ved at man bruker en annen skriftstørrelse, -farge og/eller -type til å nevne bestemte ingredienser på et annet sted på etiketten enn i næringsmiddelbetegnelsen

ii) dersom det brukes en bildeframstilling som spesielt framhever én eller flere ingredienser; eks.:

— fiskegrYTE med et framtreende bilde eller illustrasjon av bare et utvalg av fiskeingrediensene

iii) dersom en ingrediens framheves med et bilde som antyder ingrediensens opprinnelse; eks.:

— bilde eller tegning av en ku som framhever melkeingredienser som melk eller smør

12. Det finnes framstillinger som ikke skal anses for å falle inn under denne bestemmelsen. For eksempel:

— dersom det er gitt et bilde av næringsmiddelet slik det frambyes for salg; dersom en bildeframstilling har karakter av «serveringsforslag», forutsatt at arten av bildeframstillingen er gjort tydelig og bildeframstillingen ikke på annen måte framhever det solgte næringsmiddelet og/eller noen av dets ingredienser

— dersom bildet framstiller alle næringsmiddelingsrediensene uten å framheve noen av dem

— dersom det er snakk om en næringsmiddelblanding og en bildeframstilling viser hvordan man tilbereder næringsmiddelet i samsvar med anvisningene, uten å framheve noen av ingrediensene

13. Artikkel 22 nr. 1 bokstav c) i forordningen fastslår: «Mengden av en ingrediens eller kategori av ingredienser som brukes i produksjonen eller tilberedningen av et næringsmiddel, skal angis dersom den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser [...] c) er av vesentlig betydning for å kjennetegne et næringsmiddel og skille det fra andre produkter det vil kunne forveksles med på grunn av sin betegnelse eller sitt utseende.»

14. Formålet med denne bestemmelsen er å oppfylle kravene som stilles av forbrukere i medlemsstater der sammensetningen av visse næringsmidler er regulert, og/eller der forbrukerne forbinder visse betegnelser med bestemte sammensetninger.

Utvalget av næringsmidler som kan bli berørt, er svært lite, siden bestemmelsen er ment å dekke produkter som kan ha svært ulik sammensetning i de ulike medlemsstatene, men som vanligvis markedsføres under samme betegnelse.

Tilfellene som så langt har blitt identifisert gjennom samtaler med eksperter fra medlemsstatene, er

— majones

— marsipan

De to vilkårene må være kumulativt oppfylt for at kravet om mengdeangivelse av ingredienser skal få anvendelse. Ingrediensen eller ingredienskategorien må være av vesentlig betydning både

— for å kjennetegne næringsmiddelet og

— for å skille det fra andre produkter det vil kunne forveksles med på grunn av sin betegnelse eller sitt utseende

3. Unntak fra kravet om mengdeangivelse av ingredienser

15. Vedlegg VIII til forordningen angir tilfeller der det ikke er påkrevd med mengdeangivelse av ingredienser.

16. Nr. 1 bokstav a) punkt i) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «1. Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser i) der nettovekt etter avrenning er angitt i samsvar med nr. 5 i vedlegg IX, [...]»

Nr. 5 i vedlegg IX til forordningen fastslår: «Dersom et næringsmiddel i fast form frambyes i en lake, skal næringsmiddelets nettovekt etter avrenning også angis. Dersom næringsmiddelet er glasert, skal næringsmiddelets nettovekt ikke omfatte glaseringen.

I dette nummer menes med «lake» følgende produkter, eventuelt blandinger av dem, også når de er fryst eller dypfryst, dersom laken bare er en tilsetning til preparatets hovedbestanddeler og derfor ikke er avgjørende for kjøpet: vann, vandige saltløsninger, saltlake, vandige løsninger av næringsmiddelsyrer, eddik, vandige løsninger av sukker, vandige løsninger av andre søtningsmidler, frukt- eller grønnsakjuice når det gjelder frukt eller grønnsaker.»

I tråd med den ovennevnte bestemmelsen i forordningen er derfor alle produkter der nettovekt etter avrenning og nettovekt må angis på etiketten i samsvar med nr. 5 i vedlegg IX, unntatt fra kravet om en separat mengdeangivelse av ingredienser. Mengden av ingrediensen eller ingredienskategori kan beregnes på grunnlag av angivelsen av nettovekt etter avrenning.

Eksempler: tunfisk i saltlake, ananas i sukkerlake.

Det ovennevnte prinsippet kan også anvendes tilsvarende når merkingen av et produkt som frambyes i en lake som ikke dekkes av nr. 5 i vedlegg IX (f.eks. solsikkeolje), på frivillig grunnlag inneholder en angivelse av nettovekt etter avrenning. Mengden av ingrediensen eller ingredienskategori kan beregnes på grunnlag av angivelsen av nettovekt etter avrenning. Det skal dermed ikke være nødvendig med mengdeangivelse av ingredienser i slike tilfeller.

Unntaket får ikke anvendelse når nettovekt og nettovekt etter avrenning er gitt for produkter med blandede ingredienser der én eller flere av disse ingrediensene er nevnt i betegnelsen eller framhevet på en eller annen måte. Mengden av hver ingrediens kan ikke beregnes på grunnlag av opplysningene om vekt som er gitt.

Eksempler: olivener og paprika som frambyes i en lake. I dette tilfellet må mengden av både olivener og paprika angis.

17. Nr. 1 bokstav a) punkt ii) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «1. Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser [...] ii) der mengden i henhold til unionsbestemmelsene allerede skal oppgis i merkingen, [...]»

Unionsbestemmelsene nevnt i dette nummeret er angitt i tabellen nedenfor. Det er ikke påkrevd med mengdeangivelse av ingredienser dersom lovgivningen allerede krever at mengden av den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser angis på etiketten. Men for nektar og syltetøy produsert med to eller flere frukter som hver for seg framheves på etiketten med ord eller bilder, eller som hver for seg inngår i næringsmiddelbetegnelsen, må man også angi disse ingrediensenes mengde eller prosentandel.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/4/EF ⁽¹⁾	Kaffe- og sikoriekstrakter (Artikkel 2)
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/36/EF ⁽²⁾	Kakao- og sjokoladeprodukter (Artikkel 3)
Rådsdirektiv 2001/112/EF ⁽³⁾	Fruktjuice og enkelte lignende produkter (Artikkel 3 nr. 7: fruktinnhold i nektar)
Rådsdirektiv 2001/113/EF ⁽⁴⁾	Syltetøy, fruktgelé, marmelade og kastanjepuré (Artikkel 2)

⁽¹⁾ OJ L 66, 13.3.1999, s. 26.

⁽²⁾ OJ L 197, 3.8.2000, s. 19.

⁽³⁾ OJ L 10, 12.1.2002, s. 58.

⁽⁴⁾ OJ L 10, 12.1.2002, s. 67.

18. Nr. 1 bokstav a) punkt iii) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser [...] iii) som brukes i små mengder som aromagivende bestanddeler, [...]»

Unntaket skal forstås slik at det ikke er begrenset til «aromaer» som definert i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 (1); det gjelder for alle ingredienser (eller kategorier av ingredienser) som brukes i små mengder til å gi aroma til et næringsmiddel (f.eks. hvitløk, krydderurter, kryddere).

«Små mengder» er ikke definert i forordningen. Hva som er små mengder, må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Eksempler: hvitløksbrød, chips med rekecocktailsmak, chips med kyllingsmak.

19. Nr. 1 bokstav a) punkt iv) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser [...] (iv) som selv om den forekommer i næringsmiddelets betegnelse, ikke vil være avgjørende for forbrukerens valg i omsetningsmedlemsstaten fordi variasjonen i mengde ikke er så vesentlig at den kjennetegner næringsmiddelet eller skiller det fra andre lignende produkter, [...]»

Ifølge bestemmelsen er det ikke nødvendig med mengdeangivelse dersom mengden av en ingrediens som nevnes i en næringsmiddelbetegnelse, ikke påvirker forbrukerens kjøpsbeslutning.

Unntaket gjelder bare når betegnelsen på ingrediensen eller kategorien av ingredienser inngår i næringsmiddelbetegnelsen. Det gjelder også når formuleringen som brukes som næringsmiddelbetegnelse, gjentas på nøyaktig samme måte på flere sider av emballasjen. Det får ikke anvendelse dersom betegnelsen på ingrediensen framheves, og særlig når denne betegnelsen inngår, på et annet sted enn i næringsmiddelbetegnelsen, i tekst som henleder kjøperens oppmerksomhet på forekomsten av ingrediensen.

Eksempler på næringsmiddeltyper som omfattes av unntaket, kan være

— maltwhisky og lignende produkter som kornvodka

— standardlikører hvis betegnelse bare inneholder ingrediensen som gir aroma til alkoholen

— brennevin av pressrester av druer, fruktbrennevin, brennevin (med fruktnavnet foranstilt) framstilt ved maserasjon og destillasjon, og geist (sammen med navnet på frukten eller råstoffet som er brukt) slik begrepene brukes i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 110/2008 (2), vedlegg II nr. 6, 9, 16 og 17,

— soyasaus

— saltstenger

— stenger med valmuefrø

— stenger med sesamfrø

— sprø maiskorn

— honningøl

20. Nr. 1 bokstav b) i vedlegg VIII til forordningen fastslår følgende: «Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser (b) dersom mengden av en ingrediens eller en kategori av ingredienser er uttrykkelig fastsatt i særlige unionsbestemmelser uten at den skal angis i merkingen, [...]»

Det er ingen bestemmelser i unionslovgivningen som uttrykkelig fastsetter mengder av ingredienser uten å slå fast at denne mengden skal angis i merkingen. Nr. 1 bokstav b) i vedlegg VIII til forordningen krever at mengden er «uttrykkelig fastsatt». Krav om en minstemengde av en ingrediens skal derfor ikke anses som grunnlag for unntak etter denne bestemmelsen.

21. Nr. 1 bokstav c) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser c) i tilfellene nevnt i nr. 4 og 5 i del A i vedlegg VII.»

22. Nr. 4 i del A i vedlegg VII i forordningen fastslår: «Frukt, grønnsaker eller sopp som brukes i en blanding som ingredienser i et næringsmiddel, forutsatt at ingen av dem dominerer vektmessig og de anvendes i varierende mengdeforhold, kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen 'frukt', 'grønnsaker' eller 'sopp', etterfulgt av uttrykket 'i varierende mengdeforhold', umiddelbart etterfulgt av en liste over frukter, grønnsaker eller sopper som inngår. I slike tilfeller skal blandingen inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av frukter, grønnsaker eller sopper som inngår.»

(1) OJ L 354, 31.12.2008, s. 34.

(2) OJ L 39, 13.2.2008, s. 16.

I dette tilfellet er det ikke påkrevd med mengdeangivelse for hver bestanddel av blandingen dersom ingen av bestanddelene dominerer vektmessig og bestanddelene anvendes i varierende mengdeforhold.

23. Nr. 5 i del A i vedlegg VII i forordningen fastslår: «Krydder- eller krydderurtblandinger der ingen del i særlig grad dominerer vektmessig, kan angis i en annen rekkefølge forutsatt at det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som 'i varierende mengdeforhold'.»

I dette tilfellet er det ikke påkrevd med mengdeangivelse for hver bestanddel av blandingen dersom ingen av bestanddelene i blandingen dominerer vektmessig.

24. Nr. 2 i vedlegg VIII i forordningen fastslår: «Artikkel 22 nr. 1 bokstav a) og b) får ikke anvendelse på a) ingredienser eller kategorier av ingredienser som omfattes av angivelsen 'Inneholder søtstoff(er)' eller 'Inneholder sukker og søtstoff(er)', dersom angivelsen følges av betegnelsen på næringsmiddelet, som angitt i vedlegg III, eller b) tilsatte vitaminer og mineraler dersom disse stoffene skal angis i en næringsdeklarasjon.»

I tråd med det samme prinsippet er det ikke påkrevd med mengdeangivelse i henhold til artikkel 22 nr. 1 bokstav a) og b) for eventuelle tilsatte næringsstoffer eller andre stoffer med ernæringsmessig eller fysiologisk effekt som brukes som ingredienser i kosttilskudd der opplysninger om næringsinnholdet er gitt i samsvar med artikkel 8 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF ⁽¹⁾.

4. Måten mengder av ingredienser skal uttrykkes på

25. Nr. 3 bokstav a) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Mengdeangivelsen av en ingrediens eller en kategori av ingredienser skal a) uttrykkes i prosent, som skal svare til mengden av ingrediensen eller ingrediensene på tidspunktet for bruk [...]»

Mengden som skal angis for en ingrediens, beregnes på grunnlag av oppskriften på det tidspunkt da ingrediensene ble tilsatt, dvs. med samme metode som ved bestemmelse av rekkefølgen i ingredienslisten (artikkel 18 nr. 1 i forordningen).

26. Nr. 4 i vedlegg VIII til forordningen angir en rekke unntak fra prinsippet fastsatt i nr. 3 bokstav a), som særlig er relevante for næringsmidler som har fått redusert vanninnhold som følge av behandling, for flyktige ingredienser og for konsentrerte og tørkede næringsmidler eller ingredienser.

Nærmere bestemt:

27. Nr. 4 bokstav a) i vedlegg VIII til forordningen fastslår «Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende: a) For næringsmidler som har fått redusert vanninnhold som følge av varmebehandling eller annen behandling, skal mengden uttrykkes i prosent og svare til mengden av ingrediens(e) som er brukt i det ferdige produktet, med mindre denne mengden eller den samlede mengden av alle ingrediensene angitt i merkingen overstiger 100 %; i så fall skal mengden angis på grunnlag av vekten av ingrediens(e) som er brukt for å tilberede 100 g av det ferdige produktet.»

Mengdeangivelsen for næringsmidler som har fått redusert vanninnhold under produksjon (som kaker, kjeks, paier, tørrsaltet kjøtt) må være basert på mengden av ingrediensen på tilberedningsstadiet uttrykt i prosent av mengden av det ferdige produktet. For eksempel:

For «butter cookies» (småkaker med smør), der det bare er smøret som trenger mengdeangivelse, må beregningen være slik:

Ingredienser vekt:

Mel: 100 g

Sukker: 40 g

Smør: 50 g

Egg: 10 g

Samlet vekt av ingrediensene i blandebløt: 200 g

Samlet vekt av det ferdige produktet etter steking: 170 g

Beregning av mengden av smør i prosent: $(50 / 170) * 100 = 29,4 \%$ smør.

Siden beregningen av mengden av smør gir en verdi som ikke overstiger 100 %, må mengden smør uttrykkes i prosent av det ferdige produktet (dvs. 29,4 %).

⁽¹⁾ OJ L 183, 12.7.2002, s. 51.

Men dersom den beregnede mengden overstiger 100 % av det ferdige produktet, må mengden angis på grunnlag av vekten av ingrediens(e) som er brukt til å tilberede 100 g av det ferdige produktet. For eksempel:

For et tørket kjøttprodukt av svinekjøtt (salami), der det bare er svinekjøtt som trenger mengdeangivelse, må beregningen være slik:

Ingredienser vekt:

Svinekjøtt: 120 g Salt: 4,1 g

Melkepulver: 3 g

Andre ingredienser 2,9 g

Samlet vekt av ingrediensene i blandeollen: 130 g

Samlet vekt av det ferdige produktet: 100 g

Beregning av mengden av svinekjøtt i prosent: $(120 / 100) * 100 = 120 \%$ svinekjøtt.

Siden beregningen av mengden av svinekjøtt gir en verdi som overstiger 100 %, må prosenten erstattes av en angivelse basert på vekten av svinekjøttet som går med til å tilberede 100 g salami (mengden kan f.eks. angis slik: «Til 100 g salami har det medgått 120 g svinekjøtt»).

28. Nr. 4 bokstav b i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende: [...] b) Mengden av flyktige ingredienser skal angis etter sin vekt i det ferdige produktet.»

Mengdeangivelse for flyktige ingredienser (f.eks. brandy i en kake eller pudding) må være basert på mengden av ingrediensen på tilberedningsstadiet uttrykt i prosent av vekten av det ferdige produktet.

29. Nr. 4 bokstav C i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende: [...] c) Mengden av ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstrueres under framstillingen, kan angis etter sin vekt før de ble konsentrert eller tørket.»

Det ovennevnte unntaket må leses i sammenheng med nr. 2 i del A i vedlegg VII til forordningen, som fastslår: «Ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstrueres under framstillingen, kan angis etter vekten før de ble konsentrert eller tørket.» Når en driftsansvarlig for et næringsmiddelforetak lister opp ingrediensene etter bestemmelsene i vedlegg VII del A nr. 2, må han også angi mengde i samsvar med bestemmelsen i nr. 4 bokstav c) i vedlegg VIII.

30. Nr. 4 bokstav d) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende: [...] (d) For konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal tilsettes vann, kan mengden av ingrediensene angis etter vekt i det rekonstituerte produktet.»

Det ovennevnte unntaket må leses i sammenheng med nr. 3 i del A i vedlegg VII til forordningen, som fastslår: «Ingredienser i konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal rekonstrueres ved tilsetning av vann, kan angis etter mengdeforholdet i det rekonstituerte produkt dersom det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som 'ingredienser i det rekonstituerte produktet' eller 'ingredienser i det spise-/drikkeferdige produktet'.» Når en driftsansvarlig for et næringsmiddelforetak lister opp ingrediensene etter bestemmelsene i vedlegg VII del A nr. 3, må han også angi mengde i samsvar med bestemmelsen i nr. 4 bokstav d) i vedlegg VIII.

31. Mengdeangivelsen skal relatere seg til ingredienser slik de er oppgitt i ingredienslisten. Hvis en ingrediens er oppgitt som, for eksempel, «kylling», «melk», «egg» eller «banan», skal mengden angis på grunnlag av ingrediensen i rå eller hel form, siden betegnelsen som er brukt, ikke gir noen indikasjon på foredling og dermed antyder at næringsmiddelet er brukt i rå eller hel form. For ingredienser identifisert med navn som antyder at de er brukt i annen form enn i rå eller hel form, f.eks. «stekt kylling» eller «melkepulver», angis mengden for den formen som er brukt.

32. Nr. 1 i del A i vedlegg VII i forordningen fastslår at tilsatt vann og flyktige ingredienser må angis etter sin vekt i det ferdige produktet. Men dette gjelder ikke for tilsatt vann dersom det ikke forekommer i en mengde som overstiger 5 % av det ferdige produktet. Dette unntaket får ikke anvendelse på kjøtt, bearbeidet kjøtt, uforedlede fiskerivarer og uforedlede muslinger.

Men selv om mengden tilsatt vann er på under 5 %, må mengden tas hensyn til ved beregning av mengden av ingredienser i næringsmidler der det er tilsatt vann.

33. Mengdene som er angitt i merkingen, angir den gjennomsnittlige mengden av ingrediensen eller kategorien av ingredienser som skal nevnes. Med gjennomsnittlig mengde menes den mengden av en ingrediens eller en kategori av ingredienser man får ved å følge oppskriften og god framstillingspraksis, idet det tas hensyn til vanlige produksjonsvariasjoner.

5. **Mengdeangivelsens plassering i merkingen**

34. Mengde er en av de obligatoriske opplysningene som angis i artikkel 9 nr. 1 i forordningen, og må presenteres på etiketten i samsvar med reglene i artikkel 13 «Presentasjon av obligatoriske opplysninger».

35. Nr. 3 bokstav b) i vedlegg VIII til forordningen fastslår: «Mengdeangivelsen av en ingrediens eller en kategori av ingredienser skal [...] b) angis enten i næringsmiddelets betegnelse, i umiddelbar nærhet av næringsmiddelets betegnelse eller i ingredienslisten i forbindelse med den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser.»

36. For kategorier av ingredienser som ikke er oppført i del B i vedlegg VII, og som derfor ikke kan stå alene i ingredienslisten, må mengden oppgis enten i eller i umiddelbar nærhet av næringsmiddelets betegnelse.

37. For næringsmidler som for tiden er unntatt fra kravet om ingrediensliste, må mengden angis enten i eller i umiddelbar nærhet av næringsmiddelets betegnelse, men hvis det på frivillig grunnlag er gitt en ingrediensliste i merkingen, kan mengden angis i ingredienslisten.
